

ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA

**FONS PRIVATS
FONS PERSONALS**

**CATÀLEG DEL FONS
ILDEFONS CERDÀ I SUNYER**

AHCB3-254/5D.18

**DOCUMENTACIÓ
PERSONAL**

Barcelona, setembre 2003

SUMARI

5D.18-1	6
Textos autobiogràfics	6
5D-18-1/1	6
Textos autobiogràfics núm.1 Diari. Índex cronològic de 1815 a 1874 Forma de quadern. Castellà. 132 fulls. Comença amb el naixement d'Ildefons Cerdà i Sunyer el 23-12-1815. El dietari és des de novembre de 1841.....	6
5D-18-1/2	7
Textos autobiogràfics núm. 2 Diari. 9 gener a 3 agost 1875 99 fulls relligats en forma d'àlbum. Escrits a l'anvers. Castellà.....	7
5D-18-1/3	8
Textos autobiogràfics núm. 3 "Despojo": Cuaderno núm. 36. "Reclamación contra el despojo que por la ley de ensanches se ha hecho de mi plan económico (razones en que se fundan)". Forma de quadern. 98 full s, en blanc el 46. Castellà.....	8
5D-18-1/4	10
Textos autobiogràfics núm. 4 Diari 1875: "Factum et infieri. Hechos y propósitos. Actas del día pasado y ordenes del día que viene". Forma de quadern. Castellà. 60 fulls numerats i 8 sense numerar; alguns escrits al revers.	10
5D-18-1/5	11
Textos autobiogràfics núm. 5 Dietari: 1822 a 1944. Forma de quadern. 18 fulls. Català. Resum autobiogràfic d'Ildefons Cerdà:	11
5D-18-1/6	12
Textos autobiogràfics núm. 6	12
5D-18-1/7	12
Textos autobiogràfics núm. 7	12
5D-18-1/8	12
Textos autobiogràfics núm. 8	12
5D-18-1/9	12
Textos autobiogràfics núm. 9	12
5D-18-1/10	12
Textos autobiogràfics núm. 10	12

5D-18-1/11	13
Textos autobiogràfics núm. 11	13
5D-18-1/12	13
Textos autobiogràfics núm. 12	13
5D-18-1/13	13
Textos autobiogràfics núm. 13	13
5D-18-1/14	13
Textos autobiogràfics núm. 14	13
5D.18-2	14
Textos urbanístics	14
5D-18-2/1	14
Textos urbanístics núm. 1	14
5-18-2/2	14
Textos urbanístics núm. 2	14
5-18-2/3	14
Textos urbanístics núm. 3. Plànols “Recopilación de hojas parcelarias de las manzanas del terreno del Estado” amb indicació i plànol del número de mansana i solars que contenen: ..	14
5D-18-2/4	17
Textos urbanístics núm. 4	17
5D-18-2/5	17
Textos urbanístics núm. 5	17
5D-18-2/6	17
Textos urbanístics núm. 6 Forma de quadern, 38 fulls escrits a l’anvers. Castellà “Borrador de exposiciones no presentadas” Reclamacions al govern per no haver-se fet el col·lector de la Rambla; pla econòmic i ordenances municipals, liquidació del projecte acabat, zona militar de la muntanya de Montjuïc, etc.	17
5D-18-2/7	18
Textos urbanístics núm. 7	18
5D-18-2/8	18
Textos urbanístics núm. 8	18
5D-18-2/9	19
Textos urbanístics núm. 9	19
5D-18-2/10	19
Textos urbanístics núm. 10	19

5D-18-2/11	20
Textos urbanístics núm. 11.....	20
5D-18-2/12	20
Textos urbanístics núm. 12.....	20
5D-18-2/13	20
Textos urbanístics núm. 13 “Correspondencia particular con D. Ramón del Pino con motivo de la tasación del projecte de ensanche de Barcelona”: Castellà.....	20
5D-18-2/14	21
Textos urbanístics núm. 14 “Notas para mi amigo Elduayen”. 4 fulls. Castellà.....	21
5D-18-2/15	22
Textos urbanístics núm. 15	22
5D-18-2/16	22
Textos urbanístics núm. 16	22
5D-18-2/17	22
Textos urbanístics núm. 17.....	22
<ul style="list-style-type: none"> • 2 folis dobles i 1 quartilla. Castellà Exposició a S. M. demanant sigui consignada en el pressupost de l’any 1862 la quantitat fixada com a preu i indemnització pel projecte de Reforma i Eixample de Barcelona tal com es va aprovar per decret de 31 de maig de 1860. En un full apart referència als estudis de Reforma de Madrid. Madrid, 14 juliol 1861. 	22
5D-18-2/18	22
Textos urbanístics núm. 18 Exposició d’Ildefons Cerdà al Ministeri de Foment sol·licitant s’inclougui en els pressupost de Foment o de Governació la indemnització del seu projecte...	22

La sèrie documentació personal d'Ildefons Cerdà conservada a l'Arxiu Històric de la Ciutat la integren un total de 32 textos, catorze autobiogràfics i divuit urbanístics. Aquesta documentació abasta un període cronològic que s'estén entre 1841 i 1876.

L'ordenació del catàleg s'ha fet respectant la divisió i ordenació existent amb els dos blocs assenyalats. La descripció de cada un dels textos, autobiogràfics i urbanístics inclou el títol, la data, l'idioma, les característiques formals i un resum del contingut.

Tots els documents han estat registrats amb el codi corresponent a la identificació del fons (5D.18), seguit del número d'unitat d'instal·lació i del número de document.

La secció de Gràfics de l'Arxiu Històric conserva també documentació d'Ildefons Cerdà, concretament un recull cartogràfic de 57 plànols. Tota la documentació, personal i cartogràfica, procedeix del donatiu que el Col·legi d'Enginyers, Canals i Ports va fer a l'Ajuntament de Barcelona, el 27 de setembre de 1979.

5D.18-1

Textos autobiogràfics

5D.18-1/1

Textos autobiogràfics núm.1 Diari. Índex cronològic de 1815 a 1874 Forma de quadern. Castellà. 132 fulls. Comença amb el naixement d'Ildefons Cerdà i Sunyer el 23-12-1815. El dietari és des de novembre de 1841.

- 22 juliol 1843: un foli en què diu que obté un passi per entrar a la Ciutadella a visitar Casamada, Ristel i altres detinguts per motius polítics. A l'anvers del mateix foli: “Exposición a S.M. pidiendo a los terratenientes el ensanche y ofreciendo ceder las calles. Junio 18959”.
- Juliol 1844: va a Nimes, veu el ferrocarril i se li ocorre la primera idea de la importància del ferrocarril en la urbanització.
- 13 octubre 1844: mor el seu pare Ildefons Cerdà i Pujolar, als 72 anys.
- Li encarreguen el projecte de moltes carreteres: Barcelona a Sarrià, Sitges a Canelles, Girona a Banyoles i Besalú, Granollers a Tona, Mataró a Granollers...
- 28 març 1848: mor el seu germà Josep.
- Escrit a llapis: 14 o 16 agosto, “mé casé”. 28 juny 1849; neix la filla Pepita. 28 desembre 1850: neix la filla Rosita.
- 19 novembre 1851: neix la filla Sol.
- 1 desembre: ferrocarril de Barcelona a Granollers, amb la col·laboració del germà Miquel.
- 16 desembre 1854: el governador encarrega a Cerdà el plànol dels voltants de Barcelona, i l'aixecament dels plànols preparatoris per a l'Eixample.
- 4 juny 1857: aprovat el ferrocarril de Granollers a Sant Joan de les Abadesses.
- 13 a 18 abril 1859: tres fulls del diari d'Heras, que havia anat a Madrid amb Cerdà i Llasera a presentar el projecte Cerdà sobre l'Eixample de Barcelona.

- 7 juny: es aprovat el projecte amb una Reial Ordre. El diari continua amb detalls de planificació, modificacions, etc. i altres notícies de Madrid.
- 28 febrer 1862, neix Clotildina.
- 14 desembre 1863: Reial Ordre disposant el pagament de 1.331.359 rals de billó i la impressió del projecte de l'Eixample de Barcelona.
- 27 maig 1864: canvi d'oficina. "Trueno grande de familia" marxa Clotilde a Madrid.
- 10 juliol 1865: van a dormir a la casa nova.
- 8 abril 1871: casament de Pepita.
- 3 juny 1874: naixement de Guillermo i casament de Sol.
- Acaba el 18 de novembre de 1874 amb l'atorgament de poders a favor de D. Mariano Rojas de Madrid, perquè gestioni els crèdits que té contra l'Estat, pel projecte de l'Eixample.

5D·18-1/2

Textos autobiogràfics núm. 2 Diari. 9 gener a 3 agost 1875 99 fulls relligats en forma d'àlbum. Escrits a l'anvers. Castellà.

- Conté cartes (amb el marquès de Cervera i altres), estudis territorials urbans i rurals, notícies diverses, etimologia de paraules (full 35 a 37), inventari de roba (full 38 a 40), notes personals
- 16 juny: explica que troba en el seu diari que el juliol de 1844 té la idea de dedicar-se a estudis d'urbanització. Té 27 anys (full 41).
- 18 juny: reconeix tenir un deute de 3.300 duros amb la seva cosina Rita Miralda, vídua de Joan Sers (full 44 a 47).
- 21 juny: passa el dia a casa la seva filla Pepita, casada amb Richardson. Elogi del cafè Europa (full 48r i v).
- 22 juny: surten de Barcelona cap a València, Cerdà i la seva filla Pepita, amb vapor. S'acomiada dels néts.
- 24 juny: van en tren cap a Madrid.
- 25 juny: arriben i van a la Fonda de los Leones de Oro.
- 26 juny: van a la dispensa del carrer Barco núm. 5. Llista de despeses.
- 28 juny: carta al marquès de Cervera (full 59).

- 30 juny: visita al marquès de Cervera: secundarà el desig de Cerdà de propaganda colonitzadora (full 61).
- Dia 29 i següents: el diari conté el que ha fet cada dia a Madrid, visites, la gent que troba pel carrer, etc.
- Full 95 a 99: notícies familiars d'anys anteriors: 11 agost 1848: capítols matrimonials entre Ildefons Cerdà i Magdalena Clotilde Bosch i Carbonell (ell, 32 anys; ella, 19). Compra de finques, censals, inventari, testament...

5D-18-1/3

Textos autobiogràfics núm. 3 “Despojo”: Cuaderno núm. 36. “Reclamación contra el despojo que por la ley de ensanches se ha hecho de mi plan económico (razones en que se fundan)”. Forma de quadern. 98 full s, en blanc el 46. Castellà.

- Referència al pla econòmic de Cerdà, estudi de la reforma Eixample de Barcelona, publicació de la primera part del projecte, taxació dels treballs de Cerdà, etc. El govern, aprofitant el pla econòmic i l'informe dels expedients de l'Eixample, ha donat una llei i reglament que són una espoliació de la seva propietat.
- Tothom ha obtingut beneficis: terratinents, constructors, Govern, classe jornalera i el públic en general, sense exposar res. En canvi Cerdà ha sacrificat la seva carrera d'enginyer al Govern, 25 anys de treball, temps i coneixements i la seva fortuna present i futura, per a la confecció gratuïta de l'avantprojecte de l'Eixample. Ha estat combatut per totes les corporacions. I malgrat els beneficis aconseguits amb la seva obra, encara se li deuen els seus drets de propietat: solament ha cobrat una mínima part de la taxació i encara sense interessos. Malgrat tot Cerdà fa una oferta i una demanda al Govern, resultat dels seus estudis en els últims 15 anys (full 19 següents).
- Full 48: Comparació entre la llei d'Eixample i el pla econòmic de Cerdà, per reclamar contra la espoliació que el legislador ha fet de les idees de Cerdà presentades al Govern, salvant el dret de propietat.
- Full 58: cotització fixada pel perit de Cerdà; el perit del Govern ni l'accepta ni la rebutja, la Junta consultiva es declara incompetent i diu que ho han d'arreglar entre el Ministeri i l'interessat. El Ministre ho ajorna i aconsella una comissió integrada per tots els ministres i directors generals que, durant els setze anys en que s'està tramitant

l'expedient, han estat al departament de Foment.

- Full 56: denúncia el robatori del seu pla econòmic i reclama una indemnització.
- Fulls 57 i 58: estudis que encara no s'han fet.
- Full 59: demanar una indemnització pel temps perdut.
- Full 64: Reforma de Madrid: ús de les seves teories, voluntat de denúncia a l'oposició pública. Protesta per no respectar el dret de propietat i pels danys i perjudicis ocasionats per la negligència del Govern en decidir.
- Full 65: l'administració ha de fer una cotització i un pagament.
- Full 67: exposa el que s'ha fet i el que hauria de fer-se.
- Full 71: apel·la a la ciutat de Barcelona perquè defensi els seus drets a una indemnització i no hagi d'anar a un asil els últims anys de la seva vida.
- Full 72: la propietat territorial i la seva cotització ha canviat amb el projecte Cerdà, i en canvi Cerdà no ha obtingut encara la indemnització, ni cap de les avantatges que han tingut els propietaris.
- Full 73 i següents. “La falta de precedentes”: quan es va fer el projecte no es podia valorar el canvi que representaria, però ara sí: en l'aspecte territorial i en la construcció. Dir que no es pot premiar un treball d'invenció nou per falta de precedents seria tancar la porta al progrés. L'autor s'ha refiat de la paraula d'honor de què se l'indemnitza; a més durant molts anys ha sigut assessor gratuït.
- Full 80: La indemnització pot fer-se:
  - a) directament pel Govern
  - b) directament per l'Ajuntament per la contribució de l'Eixample o bé amb un recàrrec que s'imposi a l'Eixample.
  - c) un cànon que s'imposi per drets d'edificació quan es dona el permís. d) amb el producte dels terrenys vacants
- Full 83: sou de Cerdà durant quatre anys i set mesos a raó de 120.000 rals de billó.
- Full 84: 1ª part el projecte: 2ª part el mèrit. S'ha pagat el projecte, falta pagar la teoria. El projecte va de 12 d'agost de 1854 a 18 d'abril de 1859.
- Full 86: Reial ordre de 14 de desembre de 1863: la Reina aprova la taxació de l'Eixample de Barcelona, però fa abstracció del mèrit de Cerdà i la influència de la seva obra.
- Full 92: llei d'Eixample.

- Full 93: comentari de Cerdà sobre els beneficis que ha comportat la seva obra (no hi ha dades concretes) i acaba dient: “y mientras tanto yo me he arruinado”.
- Full 94: a l'enginyer P. que ha dedicat anys al servei de l'empresa constructora del ferrocarril li ha reportat la fortuna de 10 milions de rals i la permanència a l'escalafó del cos. A mi els estudis durant 30 anys m'han ocasionat la sortida de l'escalafó del cos i la pèrdua de tota la meva fortuna que no era de menys de 4 milions (22 juny 1875).
- Full 95: part d'un full de diari *Correspondencia de España* del 27 de juny de 1875. full 96: nova queixa de Cerdà perquè el municipi i el Govern encara no li han pagat la indemnització.

5D·18-1/4

Textos autobiogràfics núm. 4 Diari 1875: “Factum et infieri. Hechos y propósitos. Actas del día pasado y ordenes del día que viene”. Forma de quadern. Castellà. 60 fulls numerats i 8 sense numerar; alguns escrits al revers.

- 4 agost 1875, comença amb una “distribución horaria de los cuadrantes del círculo diurno”: feina, menjars, descans, visites...
- Full 10: inclou un carta de Rosita al seu cunyat Richardson.
- Full 12: còpia dels poders fets per Cerdà a Richardson que viu a Barcelona perquè vengui dues cases que té al carrer Bruc. Madrid, 12 agost 1875.
- Full 20: carta de Juan Ferrer a Cerdà. Sant Andreu del Palomar, 23 agost 1875.
- Full 30; carta de Josep Mª Vallès i Ribot a Cerdà. Barcelona, 18 setembre 1875. Demana una carta de recomanació per a un familiar seu. El diari acaba en el fulls 43, 30 novembre 1875. Entre els fulls 43 i 44, 3 fulls en blanc, 4 amb preposicions.
- Fulls 44 a 58 : “Hechos y propósitos que han de consignarse en el diario. Propósitos genéricos. Trato social”.
- Entre els fulls 58 i 59, sis sense numerar amb un inventari de roba corresponent al 16 juny de 1875.
- Full 59 i 60: carta de Narciso Clapés a Cerdà. Barcelona, 31 agost 1875.
- Full 61: carta de José Salgot a Cerdà. Aiguafreda, 24 juliol 1875.
- Full 62: carta de Joseph Richardson a Cerdà. Barcelona, 31 agost 1875.

- Full 63: carta de Joseph Richardson a Cerdà. Barcelona, 30 juliol 1875.
- Full 64: carta de Narciso Olivet a Cerdà. Barcelona, 8 setembre 1875.
- Full 65: carta de Joseph Richardson a Cerdà. Barcelona, 6 agost 1875.
- Full 66: carta de Joseph Richardson a Cerdà. Barcelona, 13 setembre 1875.
- Full 67: carta de Josep Mª Vallès i Ribot a Cerdà. Barcelona, 4 octubre 1875.
- Full 68: nota sobre la capacitat i dimensions del dormitori.
- Full 69: carta de Salvador Oliva a Cerdà: Barcelona, 15 octubre 1875.
- Full 70: acreditacions i proposta de transacció de diverses quantitats entre Joaquim Ribera i Ildefons Cerdà. Barcelona, 8 octubre 1875.
- Fulls 71: còpia d'una carta de Cerdà a José Richardson . Madrid, 26 octubre 1875.
- Full 72: còpia d'una carta de Cerdà a Salvador Oliva. Madrid, 26 octubre 1875.
- Full 73: carta de Sol, filla de Cerdà, al seu pare. 25 setembre 1875.
- Full 74: carta de Alejandro Guasch a Cerdà. Barcelona, 18 octubre 1875.

5D·18-1/5

Textos autobiogràfics núm. 5 Dietari: 1822 a 1944. Forma de quadern. 18 fulls. Català.

Resum autobiogràfic d'Ildefons Cerdà:

- 28 de maig 1928: amb el seu germà Miquel van a estudi de gramàtica amb el reverend Martí Palmarola de Centelles.
- 19 octubre 1930: estudia primer de Filosofia al seminari de Vic. Viu a la despesa de Teresa Martí.
- octubre 1831: comença un curs de Retòrica i Matemàtiques a Barcelona.
- octubre 1832: va a Moià per fer pràctiques de Notaria.
- gener 1836: estudia nàutica, arquitectura i dibuix a Barcelona.
- 19 setembre 1935: va a Madrid a estudiar Enginyeria de Camins (hi va amb diligència: Barcelona, Saragossa, Madrid i arriba el 24 de setembre).
- 1842: té 26 anys. És enginyer de camins i va destinat a Múrcia, Cartagena. Encàrrec de la carretera que va de Reus a Tarragona i Mora d'Ebre. Al mes de setembre: carretera de Vic a Barcelona.

5D-18-1/6 Textos autobiogràfics núm. 6

- Estudi del caràcter i talents de Rosita Cerdà, fet pel Doctor Marià Cubí i Soler. Barcelona, 18 novembre 1859.

5D-18-1/7 Textos autobiogràfics núm. 7

- Rebut per una fotografia - retrat Daguerrotip color- de Rosita Cerdà per un valor de 55 francs. Mayer et Pierson, París 1860.

5D-18-1/8 Textos autobiogràfics núm. 8

- 13 documents amb les qualificacions de l'Institution de Mme Bascans Lagut de Neuilly de l'alumna Rosita Cerdà. 1860 a 1864. Francès.

5D-18-1/9 Textos autobiogràfics núm. 9

- Testament d'Ildefons Cerdà. Barcelona, 23 de setembre de 1864. 4 folis. Castellà.

5D-18-1/10 Textos autobiogràfics núm. 10

- 5D-18-1/10-1 Full manuscrit amb el detall dels viatges de Cerdà per a l'estudi de la reforma i Eixample de Barcelona. Viatges a Madrid i París fets entre el 19 de desembre de 1855 i el 7 de juliol de 1860. Castellà.
- 5D-18-1/10-2 Carta adreçada a Cerdà des de París el 18 de novembre de 1871.

Francès, signatura no identificada.

- 5D·18-1/10·3 Carta de Laureà Figuerola a Cerdà, sense data. Al revers un pressupost de conservació permanent i reparació per al primer semestre de 1844.

5D·18-1/11

Textos autobiogràfics núm. 11

- Dues notes sobre l'import de la contribució territorial a la zona de l'Eixample de Barcelona, 1876.

5D·18-1/12

Textos autobiogràfics núm. 12

- “Primeros apuntes para la redacción de un ensayo sobre la clave racional de la estructura de la palabra en las lenguas neolatinas, deducida del análisis del idioma español” Forma de quadern. 21 fulls. Castellà. Hi ha una data al full 6: 19 juny 1876.

5D·18-1/13

Textos autobiogràfics núm. 13

- Document del registre de Testaments del districte de Wakefield, 25 març 1902. Certifica que Josefa Richardson va morir intestada el dia 27 de setembre de l'any 1901 a Bradford. Traduït per Martin Kraesmer al castellà. Conté un segell de la Cort de Justícia de Wakefield.

5D·18-1/14

Textos autobiogràfics núm. 14

- “Flabellos”. Forma de quadern. 15 fulls, escrits 3. Castellà Compte corrent amb Hipòlit Bach i amb Ernesto Caillavus. Sense data.

5D.18-2

Textos urbanístics

5D.18-2/1

Textos urbanístics núm. 1

- “Tasación del proyecto de ensanche de la ciudad de Barcelona”. efectuat per Àngel Moya i Ramón del Pino, enginyers-perits designats pel ministeri i per Cerdà, respectivament. Madrid, 24 agost 1860, sense signar. Quadern manuscrit. 44 pàgines. Un full amb el títol, un full amb títol i data. En blanc l’anvers de les dues primers pàgines i de la 38 i 40 a 44. Anàlisi de les despeses del projecte: temps invertit, personal, sous, despeses materials, viatges d’estudi a Madrid i l’estranger. La valoració es fa en relació al projecte i al mèrit personal de Cerdà: mèrit científic, en relació a la construcció d’una ciutat, la higiene pública, la ventilació, la propietat, l’edificació general, etc... Inclou, d’una altra mà, la liquidació de les transaccions pel pressupost de 1863.

5.18-2/2

Textos urbanístics núm. 2

Còpia de la Reial Ordre de 25 de març de 1861 per la qual s’encarrega a l’Ajuntament de Barcelona que posi els mitjans necessaris per dur a terme l’Eixample de Barcelona, tot defensant el port i conservant les zones militars del Castell de Montjuïc i de la Ciutadella.

5.18-2/3

Textos urbanístics núm. 3. Plànols “Recopilación de hojas parcelarias de las manzanas del terreno del Estado” amb indicació i plànol del número de mansana i solars que contenen:

- Hoja correspondiente a la manzana núm. 1. Barcelona, 18 gener 1862. 15.4-(1). Cap. 3-23.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 3. Barcelona, 3 gener 1862. 15.4-(1). Cap. 3-24.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 4. Barcelona, 9 agost 1862. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3-8
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 5. Barcelona, 21 gener 1862. 15.4-(1). Cap. 3-25.

- Hoja correspondiente a la manzana núm. 5. Barcelona, 21 gener 1862. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·9.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 6. Barcelona, 27 gener 1862. 15.4-(1). Cap. 3·26.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 6. Barcelona, 27 gener 1862. Signatura autògrafa Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·10.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 7. Barcelona, 31 gener 1862. 15.4-(1). Cap. 3·27.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 7. Barcelona, 31 gener 1862. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·11.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 1. Barcelona, 18 gener 1862. 15.4-(1). Cap. 3·23.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 9. Barcelona, 28 juny 1861. 15.4-(1). Cap. 3·28.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 9. Barcelona, 28 juny 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·12.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 10. Barcelona, 30 juny 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·13.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 11. Barcelona, 26 juliol 1861. 15.4-(1). Cap. 3·29.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 20. Barcelona, 26 juny 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·14.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 21. Barcelona, 26 juliol 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·15.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 22. Barcelona, 22 juny 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·16.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 23. Barcelona, 25 agost 1861. 15.4-(1). Cap. 3·30.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 24. Barcelona, 3 juliol 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·17.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 25. Barcelona, 18 juny 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·18.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 28. Barcelona, 15 juny 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3·19.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 30. Barcelona, 21 juny 1861. 15.4-(1). Cap. 3·31.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 31. Barcelona, 16 desembre 1861. 15.4-(1). Cap. 3·32.

- Hoja correspondiente a la manzana núm. 32. Barcelona, 16 desembre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-33.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 25. Barcelona, 3 gener 1862. 15.4-(1). Cap. 3-34.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 34. Barcelona, 3 gener 1862. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3-20.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 41. Barcelona, 2 octubre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-35.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 42. Barcelona, 31 octubre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-36.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 44. Barcelona, 17 febrer 1862. 15.4-(1). Cap. 3-37.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 47. Barcelona, 25 agost 1861. 15.4-(1). Cap. 3-38.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 48. Barcelona, 30 agost 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3-21.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 49. Barcelona, 18 novembre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-39.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 50. Barcelona, 16 desembre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-40.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 51. Barcelona, 31 octubre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-41.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 51. Barcelona, 18 novembre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-42.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 52. Barcelona, 10 febrer 1862. 15.4-(1). Cap. 3-43.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 53. Barcelona, 31 octubre 1861. 15.4-(1). Cap. 3-44.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 54. Barcelona, 30 agost 1861. 15.4-(1). Cap. 3-45.
- Hoja correspondiente a la manzana núm. 55. Barcelona, 2 octubre 1861. Signat Ildefons Cerdà. 15.4-(1). Cap. 3-22.
- Plànol de la Manzana núm. 9.
- Plànol de la Manzana núm. 10.

- Plànol de la Manzana núm. 20.
- Plànol de la Manzana núm. 21.
- Plànol de la Manzana núm. 22.
- Plànol de la Manzana núm. 24.
- Plànol de la Manzana núm. 25.
- Plànol de la Manzana núm. 28.
- “Planos Geométricos Parcelarios propiedad de Francisco Vilà de Casanovas”. Barcelona, 23 desembre 1862. Signat Ildefons Cerdà. 15.3(1) Cap. 6.1 i 15.3(1) Cap. 6.2.
- “Perfil y Rasantes” segons l’eix del carrer que separa les mansanes 51 i 52. Barcelona, 23 desembre 1861. Signat Ildefons Cerdà.
- “Perfil y Rasantes” segons l’eix del carrer que separa les mansanes 15 i “caserío actual”. Barcelona, 25 octubre 1862. Signat Ildefons Cerdà.
- “Perfil y Rasantes” segons l’eix del carrer que separa les mansanes 8 i 15. Barcelona, 25 desembre 1862. Signat Ildefons Cerdà.

5D·18-2/4

Textos urbanístics núm. 4

- Eixample. Disposicions legals. Retalls de diari 1859-1867. En forma de quadern. 26 fulls . En blanc: 10v, 17r, 17v, 22r, i 23v a 27v.

5D·18-2/5

Textos urbanístics núm. 5

- “Memoria descriptiva del plano del puerto levantado en 1870 y refundido en 1871 con los adelantos practicados en los 14 meses transcurridos del 1º al 2º plano”. Doble full. Castellà.

5D·18-2/6

Textos urbanístics núm. 6. Forma de quadern, 38 fulls escrits a l’anvers. Castellà “Borrador de exposiciones no presentadas” Reclamacions al govern per no haver-se fet el col·lector de la Rambla; pla econòmic i ordenances municipals, liquidació del projecte acabat, zona militar de

la muntanya de Montjuïc, etc...

- pàg. 7: Còpia de la carta de Cerdà d'1 de desembre de 1871 al Govern, reclamant la resolució de l'expedient del pla econòmic que forma part del projecte de l'Eixample de Barcelona, que fa deu anys té l'Ajuntament de Barcelona i, que ha de servir de base per al pla d'edificació.
- pàg. 15: còpia de la carta de Cerdà d'1 de desembre de 1871 al Govern reclamant la liquidació del projecte de reforma Eixample de Barcelona.
- pàg. 25: còpia de la carta de Cerdà d'1 de desembre de 1871 al Govern sobre la construcció del col·lector de la Rambla.

5D·18-2/7

Textos urbanístics núm. 7

- 5D·18-2/7·1 Escrit d'Ildefons Cerdà, 20 abril 1872, adreçat al Ministre de Foment on destaca les quatre principals necessitats del conegut pla de l'Eixample de Barcelona:
  - la construcció del projecte del col·lector de la Rambla
  - estudi urbanístic de la muntanya de Montjuïc
  - inventari gràfic, estadístic i econòmic dels terrenys de les rieres, rambles, torrents i vies públiques afectades per les obres de l'Eixample
  - i el pagament pels treballs ja realitzats Imprès doble full, un imprès i un en blanc. Castellà
- 5D·18-2/7·2 Escrit d'Ildefons Cerdà, 20 abril 1872, adreçat al Ministre de Foment amb els següents compromisos per tal de concloure la seva missió:
  - fer un col·lector a la Rambla.
  - lliurar el projecte urbanístic de la muntanya de Montjuïc
  - designar els terrenys, rieres i vies públiques afectades per la reforma
  - realitzar aquests compromisos en un any

5D·18-2/8

Textos urbanístics núm. 8

- Doble full imprès

- El Centre de Mestres d'Obres de Catalunya es dirigeix a l'Ajuntament de Barcelona amb motiu del projecte de Reforma interior de Barcelona amb la recomanació d'acceptar la idea de Cerdà i no pensar en altra reforma fins haver completat aquesta.

5D·18-2/9 Textos urbanístics núm. 9

- “Pensamiento económico”.
- Dos exemplars manuscrits del mateix text, un de 26 folis i un de 32 sense data ni firma. Castellà.
- Reflexió sobre els recursos i mitjans econòmics necessaris per satisfer la Reforma i Eixample de Barcelona i la seva aplicació, amb resultats útils i sense problemes socials, polítics, econòmics, administratius ni legals.
- Reflexió sobre la fons de recursos per la Reforma i l'Eixample d'una ciutat tenint en compte que es tracta d' una obra d'utilitat pública que afecta no només a la localitat i a la província sinó que esdevé una qüestió d'estat. Afirmar que les despeses de la reforma i de l'Eixample corresponen pro indiviso a l'estat, la província i la municipalitat. El propòsit, en síntesi, és harmonitzar els interessos individuals amb els públics que, en darrera instància s'afirma, venen a ser els mateixos.
- Proposa, d'acord amb la legislació vigent, que les obres les realitzin empreses particulars, adjudicades en pública subhasta, prèvia aprovació per les Corts, d'un projecte de llei, que la tramitació de l'expedient del projecte sigui la mateixa que la legislació de ferrocarrils i que es concedeixin els mateixes avantatges.

5D·18-2/10 Textos urbanístics núm. 10

- Tres dobles folis manuscrits sense data i sense firma. Castellà.
- Instància per la qual el que subscriu accepta els drets i obligacions relacionats en set apartats, compromís que subscriu sempre que no es presenti altra persona o empresa que millori la seva proposta.

5D·18-2/11 Textos urbanístics núm. 11

- Tres dobles fulls manuscrits en castellà, amb l'esborrany del document anterior (text urbanístic núm. 10).

5D·18-2/12 Textos urbanístics núm. 12

- Manuscrit de 31 quartilles en forma de quadern. Barcelona, gener 1872
- “Consulta. Hechos”. Castellà.
- Qüestions jurídiques dels fets que Cerdà planteja als lletrats corresponents sobre els problemes que sorgeixen quan s'estudia la transformació d'una zona. La resposta a les cinc preguntes resta inacabada.

5D·18-2/13 Textos urbanístics núm. 13. “Correspondencia particular con D. Ramón del Pino con motivo de la tasación del proyecto de ensanche de Barcelona”: Castellà.

- 5D·18-2/13·1 Carta al Director General d'Obres Públiques amb l'informe aprovació del projecte d'Eixample de Barcelona de Cerdà amb les alteracions proposades per la Junta Consultiva de Camins, Canals i Ports. Així mateix sol·licita la presentació del projecte per duplicat. Signatura no identificada. Madrid, 7 juny 1859.
- 5D·18-2/13·2 Esborrany d'instància d'Ildefons Cerdà adreçada al Ministre de Foment presentant ordenances municipals de construcció, de policia urbana i el pla econòmic. Madrid, 23 gener 1860.
- 5D·18-2/13·3 Comunicat de l'ordre del Ministre de Foment que disposa el nomenament de perits per a la taxació del projecte d'Eixample nomenats respectivament per Cerdà i per la Direcció General d'Obres Públiques. Madrid, 14 juny 1860.
- 5D·18-2/13·4 Ildefons Cerdà nomena Ramón del Pino per a que el representi en la taxació dels estudis per la Reforma i Eixample de Barcelona. Madrid, 18 juny 1860.
- 5D·18-2/13·5 Comunicat de la direcció general d'Obres públiques acceptant el

nomenament de Ramón del Pino perit, en representació de Cerdà, per la taxació dels estudis d'Eixample. Madrid, 19 juny 1860.

- 5D·18-2/13·6 Esborrany de carta de Cerdà a Ramón del Pino i li envia els justificants de les despeses ocasionades pels estudis de la Reforma de Barcelona, essent molt difícil separar les d'ordre material de les d'ordre general. Barcelona, 17 juliol 1860.
- 5D·18-2/13·7 Carta de Ramón del Pino a Cerdà on valora el mèrit i geni de Cerdà en un milió. Osca, 16 agost 1860.
- 5D·18-2/13·8 Carta de Cerdà a Ramón del Pino agraint-li el elogiós dictamen del seu projecte. Barcelona, 19 agost 1860.
- 5D·18-2/13·9 Carta d' Ángel Moya a Ramón del Pino en relació al peritatge i sobre el qual proposa unes petites alteracions. Madrid, 19 agost 1860.
- 5D·18-2/13·10 Carta de Ramón del Pino a Cerdà en la qual l'informa que Moya firmarà la proposta de taxació sense fer-ne canvis i que ho farà el dia 24. Osca, 21 agost 1860.
- 5D·18-2/13·11 Notes de la Direcció General d'Obres Públiques sobre la tramitació de la primera part de l'expedient de taxació d'Ildefons Cerdà i liquidació, d'acord amb la taxació proposada pels perits, d'aquesta primera part. Sense data ni signatura.

5D·18-2/14

Textos urbanístics núm. 14 "Notas para mi amigo Elduayen". 4 fulls. Castellà.

- Notes sobre la taxació dels treballs fets per Cerdà. L'origen està en el Reial decret de 31 d'agost de 1860 pel qual s'aprova l'adquisició i publicació del projecte. Es fa un resum de l'estat de la taxació pels perits del Govern, de l'autor del pla i de la Junta consultiva. Hi ha un acord de dividir la taxació segons el treball material pròpiament dit i la seva influència posterior en la planificació d'una ciutat. S'acorda la quantitat de 1.331.350 ral de billó per la primera part i es pregunta perquè no s'ha abonat (Cerdà ha avançat els diners del seu propi peculi) tenint la conformitat dels perits des del 24 d'agost de 1860 i perquè s'ha d'anar a la Junta Consultiva. Aquesta ho reconeix i demana l'atenció del senyor Elduayen. El Govern, a més, està pagant el 6% del rèdit des del 18 d'abril de 1859 –d'acord amb una clàusula de la taxació– fins al dia que es pagui a l'interessat. En relació a la 2ª part és natural que vagi a la Junta Consultiva donat que l'acord es més difícil i convé un aval que garanteixi la valoració. Sense

data.

5D·18-2/15

Textos urbanístics núm. 15

- Valoració del perits. 9 pàgines. Castellà Reflexions dels perits en referència al mètode i al sistema que cal seguir per valorar el treball de l'autor des del punt de vista personal i científic. Es fixa el cost material en 70.288 duros i el doble pel mèrit científic: 140.576 duros. Madrid, 17 juliol 1860.

5D.18-2/16

Textos urbanístics núm. 16

- Valoració del perits. 10 pàgines. Castellà Acord total del perits en la taxació, en la importància del treball, en el mèrit i la influència de l'obra de Cerdà. Per fer la valoració del mèrit científic i de la influència en la societat volen la garantia de la Junta Consultiva de Camins, Canals i Ports. Fan la presentació del mèrit científic i de la influència que aquest treball nou pot tenir en les condicions més importants de la ciutat. 24 agost 1860.

5D·18-2/17

Textos urbanístics núm. 17

- 2 folis dobles i 1 quartilla. Castellà Exposició a S. M. demanant sigui consignada en el pressupost de l'any 1862 la quantitat fixada com a preu i indemnització pel projecte de Reforma i Eixample de Barcelona tal com es va aprovar per decret de 31 de maig de 1860. En un full apart referència als estudis de Reforma de Madrid. Madrid, 14 juliol 1861.

5D.18-2/18

Textos urbanístics núm. 18 Exposició d'Ildefons Cerdà al Ministeri de Foment sol·licitant s'inclougi en els pressupost de Foment o de Governació la indemnització del seu projecte.

- 5D·18-2/18·1 Carta de Cerdà al Ministre de Governació demanant una audiència per

solucionar els seu expedient d'indemnització pels estudis de Reforma i Eixample de Barcelona. Madrid, 25 novembre 1861.

- 5D·18-2/18-2 Carta de Cerdà al Ministre de Foment reclamant la indemnització que se li deu des de fa més de dos anys, retard produït en la seva opinió per haver estat remès l'expedient al Ministeri de Governació, quan és amb el Ministeri de Foment amb qui va fer els tractes. Madrid, 2 desembre 1861.
- 5D·18-2/18-3 Informe adreçat al president de la secció de Governació i Foment del Consell d'Estat en el qual es considera que les competències suscitées entre dos ministeris no han de repercutir en un particular; que és urgent decidir qui té la competència i que és indiferent per a l'Estat que es satisfaci la despesa per un o altre pressupost, estant disposat el ministeri de Foment a acceptar qualsevol retribució que proposi el Consell. Madrid, 3 octubre 1863
- 5D·18-2/18-4 Esborrany de carta de Cerdà al director general d'obres públiques indicant que no ha cobrat la quantitat relativa a l'estudi de l'avantprojecte i que es proposen deduir de la taxació Madrid, 24 novembre 1863.